

Ma.ak thema 3	Energie en Duurzaamheid: sociale kansen en duurzaamheid verbinden
<p>Knersende kwestie I</p>	<p>Er is (in Amsterdam Zuidoost) een groeiende energiearmoede als gevolg van stijgende gasprijzen en energiebelastingen. Dat is extra nijpend omdat in deze wijk 54% van de bewoners nu al op of onder de armoedegrens leeft.</p> <p>Knerspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veel huurwoningen zijn slecht geïsoleerd, huurders hebben hier geen invloed op maar betalen wel de hoge energierekening. • VvE's zijn onvoldoende voorbereid op diepte investeringen in duurzaamheid. Ze hebben vaak hun meerjaren onderhoudsplanning niet op orde, laat staan verbeteringen voor energiebesparing en gasloze voorzieningen. • Culturele (intrinsieke) factoren: het warm willen hebben in temperatuur kent vaak een achtergrond van opgroeien in een warm land. • Sociaal-emotionele factoren: het warm (goed) willen hebben in je eigen huis in een samenleving waar je vaak in de kou staat, niet echt volwaardig mee kunt doen. • Armoede en schuldenlast maken investeren in energiebesparing tot een ver van mijn bed show, overleven is hier vaak feitelijk aan de orde (hoe kom ik die laatste week van de maand door). • Energiebeleid binnen de gemeente Amsterdam wordt nog teveel ingegeven door de lobby van de grote energiespelers op de markt. Dit leidt tot een monopolistisch krachtenveld waar de bewoners het onderspit delven omdat daar sprake is van een zeer versnipperde vraag.
<p>Oplossing</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ We zullen moeten gaan denken vanuit woonlasten of 'total cost of housing'. Huurtoeslagen zijn gebaseerd op kale huur en energiekosten trekken zo een nieuwe laag de armoede in. Voor de fysieke omgeving zijn maatregelen nodig die door bewoners afdwingbaar zijn. Je mag van een verhuurder verwachten dat hij de woning in bepaalde mate energiezuinig maakt. Hier is een ingrijpende overheid nodig die dat ofwel afdwingt ofwel compenseert. ○ Bewustwording van bewoners is de andere kant van de armoede-medaille. Dit zal een van binnenuit proces moeten zijn. We willen een koppeling van duurzame koplopers aan sociale self-made buurt(opbouw)werkers, de zgn. sleutelfiguren die versterking krijgen in 'train the trainer'-programma's die vervolgens als kwartmakers de wijk gaan 'besmetten'. Niet het invliegen van externe kennis, consultants, communicatiebureau's etc., maar het traceren en opleiden van deze sleutelfiguren is wat we door de gemeente gefaciliteerd willen zien. ○ Collectieve inkoop en/of gedeeld gebruik. Na de bewustwording kan er keuze gemaakt worden voor anders gebruiken van apparatuur. In ere herstellen van de wasserette, centrale droogplaatsen, gezamenlijke diepvriesruimte is een optie naast de mogelijkheid om apparatuur niet te bezitten maar te lenen van een coöperatie die dan zorg draagt voor A++ kwaliteit. Coforce (mede gefinancierd uit Social Return gelden, bedrijfsleven en

	<p>donateurs) zou hier de organisatie en financiering van op zich kunnen nemen, al dan niet in samenwerking met andere partijen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Overheid 3.0 Er moet een kanteling komen naar bewonersbelangen waar de overheid veel minder een sturende maar meer een faciliterende rol neemt. Uitvoerende partijen komen uit de bewoners zelf voort, denk aan 02025, Coforce, Cocratos met SlimSamenredzaam, energie coöperaties als Zuiderlicht etc. Daar moet ook invloed op en eigenaarschap van keuzes die gemaakt worden komen te liggen.
Ma.ak punt	<ul style="list-style-type: none"> + Klimaatdoelstellingen kunnen sociaal duurzaam worden gerealiseerd door het organiserend vermogen van de eindgebruikers en verandering van binnenuit te faciliteren. + Voorwaarde is dat dit gedragen door de bewoners gebeurt, in oplossingen waar de bewoners zelf eigenaar van blijven en alle zeggenschap in hebben. (Financiering kan voor een groot deel komen uit een andere rol voor de overheid: een gemeente 3.0 die niet wil bepalen wat er in een wijk gebeurt maar mogelijkheden schept voor de community die zelf de leefwereld weer vorm wil geven). + Afspraak is dat de gemeente voorrang geeft aan inbesteden in plaats van aanbesteden. In plaats van investeren in ambtenaren en externe consultants of organisaties, worden maatschappelijke initiatieven, ontstaan vanuit (sociale en duurzame) lokale koplopers, ingehuurd. Zij krijgen de beschikking over zowel proces- als uitvoeringsgeld.
Succes	<p>Is te meten door daling van fossiel energiegebruik, door daling van de energierekeningen van bewoners, en door een toename van betaalde koplopers zoals energiecoaches en kwartiermakers.</p>

<p>Knersende kwestie II</p>	<p>De sociale kansen die de verduurzaming van Zuidoost in zich heeft komen niet ten goede aan groepen die nog steeds niet of maar moeilijk volwaardig mee kunnen doen.</p> <p>Knerspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Sociale kansen' wordt teveel gelijk gesteld aan 'betaald werk'. • Het ontbreken van zelfvertrouwen, het niet spreken van de taal en het niet zien van perspectief leveren een lock-in gevoel op. Dit wordt versterkt door de angst de uitkering te verliezen als niet een opgelegd traject wordt gevolgd. • Het gaat o.a. om oud- en nieuwkomers die de taal niet spreken; mensen met een bijzondere (psychische) kwetsbaarheid en jongeren zonder diploma's. • De wereld van de onderwijssystemen matcht niet met de (straat)cultuur van deze groepen. Diploma's worden NIET gehaald en er wordt niet vastgelegd welke competenties en kwaliteiten er WEL zijn. • Voor veel jongeren geldt dat ze geen geloof meer hebben in het politiek-maatschappelijk systeem, door de omstandigheden waarin ze opgroeien staan ze meervoudig op achterstand t.o.v. jongeren uit andere sociaal-economische groepen. Zij zijn niet meer te bereiken middels de reguliere wegen en vragen een geheel cultuureigen communicatie.
<p>Oplossing</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Er komen lokale doe/leergemeenschappen waar duurzame koplopers, sociale kwartiermakers en vak-opleiders samen informeel leren mogelijk maken. Deze gemeenschappen zijn de uitvalsbasis voor diensten die bijdragen aan een duurzame sociale samenleving, die beloond worden naar de keuze die iemand het beste vooruithelpt: investeren in scholing, investeren in bedrijfsmiddelen, uitbetaling in lokale munt of uitbetaling in euro's (basisinkomen of bijverdienste). Deze doe-leergemeenschappen worden gezocht binnen de buurt bij maatschappelijke initiatieven en gefaciliteerd door de overheid met middelen en ruimte en door onderwijs met vakkennis op maat en een nieuw soort leren (en andere competenties) gericht op waardecreatie binnen de commons'. ○ Om juist die groepen te bereiken die in een lock-in situatie zitten zal het nodig zijn eerst te werken aan prikkeling tot beweging. Werken met vertrouwenspersonen en sleutelfiguren, opbouwen van eigenwaarde en naar boven halen van de intrinsieke motivatie in eigen tempo. Voorwaarde hierbij is dat de uitvoering van de participatiewet niet in de weg staat voor deze kwetsbare bewoners maar de begeleiding wordt overgeheveld naar de lokale doe/leergemeenschappen, zonder uitstroomverplichting, maar wel op basis van maatschappelijke bijdrage. ○ Voor jongeren geldt dat ze het meest open staan voor 'influencers' waar ze zelf voor kiezen. Hen aanspreken in eigen taal, aansluitend bij interesses, gebruik van social media en vloggers, maakt het mogelijk hen te verleiden naar een nieuwe meer duurzame koers. Rolmodellen uit de buurt kunnen hier samen met duurzame koplopers vorm aan geven. Helemaal als er quick wins te halen zijn in

	<p>duurzame (bij)baantjes, met een hippe streetwise uitstraling, waar ze tevens competenties passend in een duurzame toekomst kunnen leren.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'Besmetten' naar andere groepen door filmpjes en vlogs te posten op social media. We willen hiervoor samenwerken met de creatieve VMBOschool 'het Mediacollege'.
Ma.ak punt	<ul style="list-style-type: none"> + We willen een transitie van economische waarde naar sociale waarde, vormgegeven in een maatschappelijke en duurzame (wijk) economie. Van een uitkering voor niet-geleverde economische diensten willen we naar een maatschappelijk basisinkomen voor wel geleverde maatschappelijke diensten. Mensen gaan meedoen o.b.v. kwaliteiten die ze WEL hebben i.p.v. diploma's die ze NIET hebben, we werken toe naar waardecreatie binnen een setting van Commons! + Voorwaarde is dat iedereen kan bijdragen zonder angst inkomen te verliezen, en wel zo dat uitkering gerelabeld wordt tot maatschappelijk loon of basisinkomen, waaraan mensen (eigen)waarde kunnen ontlene. + Jongeren worden op geheel eigen wijze door een netwerk van 'buurtinfluencers' getriggerd na te gaan denken over hun eigen duurzame toekomst. Uitkomsten hiervan die leiden tot nieuwe initiatieven zullen worden gefaciliteerd met procesondersteuning en middelen. + We spreken af dat de gemeente lokale doe-leergemeenschappen faciliteert als alternatief voor de participatiewet, met overdracht van de daarbij horende middelen om de lokale initiatieven te ondersteunen in het vormgeven van deze gemeenschappen.
Succes	<p>Is te meten door het verminderen van armoede, vermeerderen van maatschappelijke bijdragen aan een duurzame wijk, meer bewoners (speciaal jongeren) die volwaardig meedoen en waar lokaal maatschappelijk loon of basisinkomen wordt verkregen voor geleverde bijdragen.</p>